

INFORMATIEMEMO RAAD

Kenmerk:

Datum b&w-vergadering:

1 oktober 2024

Onderwerp:

Stand van zaken leerplicht en het voorkomen van voortijdig schoolverlaten

Kennis nemen van:

Stand van zaken leerplicht en het voorkomen van voortijdig schoolverlaten (vsv). Schooljaar 2022-2023

Status advies:

openbaar

Argument: (indien niet openbaar)

Portefeuillehouder:

Wethouder Evert Westerbeek

Betrokkenen bij voorstel extern:

Betrokkenen bij voorstel intern:

Strategisch adviseur

Bijlagen:

-
- Jaarverslag RBL Midden-Gelre 2022-2023.

Inleiding

Het Regionaal Bureau Leerlingzaken Midden-Gelre (RBL) heeft haar jaarverslag voor het schooljaar 2022-2023 uitgebracht. In deze memo informeren wij uw raad over:

1. de signalen uit het door het Algemeen Bestuur van de MGR-SDCG vastgestelde jaarverslag van het Regionaal Bureau Leerlingzaken Midden-Gelre (RBL) over schooljaar 2022-2023;
2. de landelijke ontwikkelingen op het gebied van het Doorstroompunt (voorheen RMC) en de wettelijke taken van de gemeenten in de regio Arnhem om in te zetten op het voorkomen van voortijdig schoolverlaten (vsv) voor de jongeren van 18 tot 23 jaar.
3. de vsv cijfers over schooljaar 2022-2023 en 2021-2022.

Samenvatting

1. Signalen uit het jaarverslag RBL Midden-Gelre 2022-2023

a. Verzuim.

Er is een grote stijging van het aantal leerplichtige leerlingen gemeld door de scholen in het kader van schoolverzuim (voor Overbetuwe is dat een stijging van +3.5%). Belangrijk aandachtspunt is de groep leerlingen die onderwijs volgt in de internationale schakelklas (ISK). Het aantal meldingen bij het RBL voor deze groep is verdubbeld. Van de leerplichtige jeugdigen hervatte 88% de schoolgang. De jeugdigen die de schoolgang niet hervatten, blijven in beeld bij het RBL.

Recentelijk is een “Afstemmingstafel Onderwijs en Sociaal Team Overbetuwe” gestart. Bij dit overleg sluit ook het RBL aan, een jeugd-en gezinsconsulent, een jeugdarts, een schoolmaatschappelijk werker, het samenwerkingsverband Passend Wijs en beleidsmedewerkers onderwijs en jeugdhulp. Tijdens deze overleggen is er aandacht voor de versterking van de samenwerking met de partners aan tafel om verzuim aan te pakken in Overbetuwe. In de toekomst is het de bedoeling om de afstemmingstafel uit te breiden met partners uit het voortgezet onderwijs en de voorschoolse educatie.

b. Thuiszitters en vsv.

- Bij leerplichtige jeugdigen zien we in Overbetuwe een toename van het aantal thuiszitters, een toename van het aantal jeugdigen zonder schoolinschrijving (absoluut verzuim) en een daling van jeugdigen met een vrijstelling op basis van psychische en/of lichamelijke gronden.
- Het RBL ziet een stijging van het aantal jeugdigen dat langdurig verzuimt op school. In Overbetuwe zien wij ook een stijging. In totaal waren er in Overbetuwe 28 jeugdigen die een periode thuis zaten. Van hen keerden er 10 terug naar school en 18 jeugdigen niet. Bij deze laatste groep blijft het RBL betrokken.
- Voor jeugdigen in de leeftijd van 18-23 jaar zag het RBL een stijging van het aantal meldingen van voortijdig schoolverlaten. Meer jeugdigen kiezen ervoor om aan het werk te gaan in plaats van terug naar school te gaan. Dit [filmpje](#) geeft een beeld van een jeugdige die thuiszit en hoe wordt samengewerkt in de regio.

c. Jongeren in kwetsbare positie

Het RBL heeft de wettelijke taak om de jongeren in kwetsbare positie¹ te monitoren. Afgelopen jaar werd onderzocht hoe het RBL meer van toegevoegde waarde kan zijn voor deze groep.

¹ Het RBL krijgt elk jaar een lijst met jongeren die een overstap maakten van praktijkonderwijs, voortgezet speciaal onderwijs, vmbo basis, mbo entree naar mbo entree, mbo niveau 2 of niet naar school. Zij hebben de wettelijke taak deze jongeren te monitoren.

Dit [filmpje](#) bevat een terugkoppeling van het onderzoek en de aanbevelingen hiervan, zoals betere aansluiting van de doorstroomcoaches op de scholen voor praktijk-onderwijs en voortgezet speciaal onderwijs. Belangrijk aandachtspunt is dat het RBL aanvullend werkt op bijvoorbeeld Werk en Inkomen.

Op dit moment wordt binnen de gemeente Overbetuwe het uitvoeringsplan re-integratie opgesteld. In dit uitvoeringsplan is er specifiek aandacht voor jongeren in een kwetsbare positie. Het doel is om deze jongeren zo goed mogelijk te ondersteunen. Verder vinden er ook gesprekken plaats over de afstemming tussen het RBL en Werk en Inkomen, waarbij er wordt gekeken naar de mogelijkheid om een loopbaanadviseur vanuit het RBL de jongeren in de uitkering (met een scholingsplicht) te ondersteunen in het zoeken naar een passende opleiding.

In Overbetuwe waren er in schooljaar 2022-2023 84 jongeren in kwetsbare positie. Van deze jongeren hadden er aan het eind van het schooljaar 5 jongeren een startkwalificatie, zaten er 45 op school, waren er 16 aan het werk, had er 1 jeugdige werk en een uitkering, kregen 10 jongeren een uitkering en waren er 4 jongeren zonder dit alles.

Aanpassing wettelijke taken Doorstroompunt

a. Wet van school naar duurzaam werk

Op dit moment werkt het Rijk aan de wet van school naar duurzaam werk. Het doel van deze wet is het bieden van gelijke kansen. Voor het Doorstroompunt betekent deze wet dat:

- i. Het Doorstroompunt jongeren in een kwetsbare positie niet alleen gaan monitoren, maar ook concreet aan de slag wordt gegaan met het begeleiden van deze jongeren van school naar duurzaam werk.
- ii. De leeftijd van de doelgroep wordt verhoogd van 23 naar 27 jaar. Ten slotte is in de wet vastgelegd dat er een regionaal programma komt dat zich richt op het voorkomen van vsv en jeugdwerkloosheid. Nu zijn dat twee aparte programma's. De planning was dat deze wet 1 augustus 2025 van kracht wordt, maar dit wordt uitgesteld naar januari 2026.

b. Actieplan voortijdig schoolverlaten

In november 2023 is het landelijk actieplan vsv gepubliceerd naar aanleiding van de hoge landelijke vsv-cijfers over schooljaar 2021-2022 (zie punt c). Dit actieplan borduurt voort op eerder opgestelde beleidsplannen en geeft richting aan het nieuwe regionale programma dat van start gaat in 2025. Actiepunten zijn onder andere het tegengaan van groenpluk², het ondersteunen van jongeren in de overstap van school naar school en het bieden van hulp in de school.

c. Herverdeling vsv middelen

Het Rijk plant een herverdeling van VSV middelen. Op dit moment worden regio's bekostigd op basis van vsv-percentages. Vanaf 1 augustus 2025 worden regio's bekostigd op basis van indicatoren die vsv voorspellen.

² Groenpluk is het in dienst nemen van jongeren zonder dat zij hun opleiding hebben voltooid

Deze indicatoren zijn voor voortgezet onderwijs en het mbo verschillend en verdeeld over vier domeinen: sociaal-demografische kenmerken, aanwezigheid van problemen bij jongeren en/of hun ouders, omgevingskenmerken en onderwijs gerelateerde kenmerken. Wat deze herverdeling precies betekent voor de regio Arnhem is nog niet bekend.

2. vsv cijfers 2022-2023 en 2021-2022

In november 2023 zijn de definitieve vsv-cijfers over schooljaar 2021-2022 gepubliceerd.

Gemeente	2022-2023	2021-2022	2020-2021	2019-2020	2018-2019
Overbetuwe	2.35%	1.67%	1.63%	1.48%	1.39%
Landelijk	2.38%	2.37%	1.88%	1.72%	2.02%

Deze cijfers lopen altijd ruim achter. Voor de gemeente Overbetuwe zien wij een vsv-percentages van 1.67%. Dit is een stijging van 2% ten opzichte van schooljaar 2020-2021. Deze stijging is niet in lijn met de landelijke trend (+26%). De landelijke stijging wordt vooral gezien als een effect van de covid-19 pandemie. In Overbetuwe zien wij in deze periode juist geen grote stijging. De voorlopige cijfers voor het schooljaar 2022-2023 laten wel een stijging zien.

Het aantal meldingen kan hoger liggen, doordat deze jongeren door de extra inzet van schoolmaatschappelijk werk en jongerenwerkers nu goed in beeld zijn. De schoolmaatschappelijk werkers en leerplichtconsulenten zetten in op het bewust maken van scholen van de noodzaak van vroege signalering en op tijd melden van verzuim. Het gaat hier om voorlopige cijfers. We wachten de definitieve cijfers af om conclusies te kunnen trekken op basis van feitelijke gegevens. Belangrijke redenen van vsv die landelijk worden genoemd zijn groenpluk, de (toename van de) complexiteit van problematiek en het maken van een verkeerde studiekeuze.

In maart 2024 werden de voorlopige vsv-cijfers van het schooljaar 2022-2023 gepubliceerd. Landelijk is het vsv-percentages ongeveer gelijk gebleven, in Overbetuwe zien we een stijging van 1.67% naar 2.35%. Ondanks de stijging zitten wij onder het landelijk gemiddelde van 2,38%. Het laat zien dat de acties die we inzetten op vsv nodig blijven én dat we hier middels het regionale actieplan vsv een impuls aan geven.

Wij hopen u voldoende te hebben geïnformeerd.

Behandelend adviseur voor technische vragen Suhail Gomez, e-mail: s.gomez@overbetuwe.nl

HET COLLEGE VAN BURGEMEESTER EN WETHOUDERS,
de gemeentesecretaris de burgemeester,

N.M.P. van Hooy

R.P. Hoytink-Roubos